

ОПТИМІЗАЦІЯ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ ВНЗ НА ОСНОВІ ТЕХНОЛОГІЗАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

*Цимбалюк Ж.О.¹, Піддубний О.Г.², Маракушин
А.І.², Кирпенко В.Н.³*

¹ Харківський національний педагогічний
університет імені Г.С. Сковороди

² Харківський національний економічний
університет

³ Харківський університет Повітряних
Сил імені Івана Кожедуба

Мета дослідження: дослідити особливості сучасної організації фізичного виховання у ВНЗ і дати аналіз оптимізації навчального процесу з фізичної підготовки студентів у період навчання.

Методи і організація досліджень. Для вирішення поставленого завдання використовувався теоретичний аналіз і узагальнення літе-

ратурних джерел, застосування системного підходу з метою обґрунтування напрямків оптимізації системи фізичної підготовки студентів ВНЗ.

Результати дослідження. Основною проблемою професійного становлення фахівця у ВНЗ, одним з найважливіших напрямів інтенсифікації психолого-педагогічного процесу підготовки був і залишається пошук шляхів оптимізації співвідношення результатів і витрат людської діяльності, що в загальному випадку називається ефективністю.

Поняття “педагогічна система підготовки майбутніх фахівців” розуміємо як “комплекс ефективних засобів, специфічних процесуальних принципів, змісту, методів і прийомів формування професійно значущих якостей, методів і критеріїв оцінки професійної готовності, функціонування яких детерміновано цілями професійної підготовки й принципами конструювання моделей процесу, які фокусують міжпредметні зв’язки та відношення в рішенні педагогічних задач такої підготовки”.

Фізичне виховання у ВНЗ, як складову педагогічної системи підготовки, розуміємо як спеціально організований і керований педагогічний процес, направлений на навчання рухових дій, розвиток фізичних якостей студентства. Фізичне виховання у поєднанні з етичним, естетичним та інтелектуальним набуває значення одного з основних чинників всебічного розвитку особи.

Завданнями фізичного виховання у ВНЗ є :

- формування в студентської молоді основ теоретичних знань, практичних і методичних здібностей (умінь і навичок) з фізичного і спортивного виховання, фізичної реабілітації, масового спорту як компонентів їх повноцінної, гармонійної та безпечної життєдіяльності;
- отримання студентською молоддю досвіду щодо застосування здобутих цінностей протягом життя в особистій, навчальній та професійній діяльності, в побуті і сім’ї;
- забезпечення в студентської молоді належного рівня розвитку показників їх функціональних та морфологічних можливостей організму, фізичних якостей, рухових здібностей, працездатності;
- сприяння розвитку професійних, світоглядних та громадянських якостей студентів;
- підготовка та участь студентів у різноманітних спортивних заходах.

Встановлено, що технологізація можлива через створення нових систем професійного навчання, які орієнтовані на адаптацію добре відомих педагогічних технологій.

Педагогічні технології як загальні педагогічні системи (програмованого, ігрового, проблемного, модульного навчання) не можуть бути прямо перенесені на конкретний процес професійного навчання, так як мають загальний характер та певну односторонність у досягненні своєї мети. Тому вони і повинні бути трансформовані відповідно до особливостей предмету навчання.

На основі аналізу існуючих підходів до визначення структури педагогічних технологій ми вважаємо найбільш оптимальною таку структуру: концептуальна основа, змістовна та процесуальна частина навчання.

Узагальнюючи інноваційні моделі навчання автори вважають, що у сфері вищої освіти найбільш актуальними інноваціями є:

- переорієнтація мети фізичної підготовки на одержання умінь використовувати засоби ФП для підвищення ефективності навчання при оволодінні ними навичок своєї майбутньої спеціальності, спрямованої на розвиток особистості, її здатності до науково-технічної й інноваційної діяльності на основі соціального замовлення; конструювання навчального процесу як системи, що сприяє саморозвитку особистості;
- відновлення змісту навчання, що припускає: виключення з програм матеріалу, що має тільки описовий характер; інтеграцію знань, що здобуваються в ході вивчення суміжних дисциплін; передумови, що створюються для проблемно-модульного вивчення низки дисциплін; проведення факультативної інноваційної та експериментальної роботи;
- зміщення акценту з процесу викладання на процес навчання самих студентів, освоєння ними досвіду самоосвіти під керівництвом викладача на основі збільшення позааудиторної самостійної роботи за рахунок скорочення аудиторної, зведення останньої до розумного мінімуму, що дозволить студентам звільнити час для самостійного тренування, а також дасть їм змогу працювати у власному темпі та відповідно до своїх інтересів;
- забезпечення навчального процесу матеріально-технічними засобами на рівні сучасного соціокультурного розвитку суспільства.

Висновки. Сутність педагогічного процесу оптимізації фізичної підготовки студентів ВНЗ полягає: у зміні самої організації навчання за рахунок введення технологізації в цей процес; у більш точному визначенні безпосереднього конкретних цілей в умовах реалізації практичної мети навчання; у здійсненні особистісно-діяльнісного підходу.

Критеріями оптимізації у процесі фізичної підготовки студентів можуть бути: ефективність і якість рішення освітньо-виховних задач з урахуванням професійної спрямованості спеціальної фізичної підготовки; доступні витрати зусиль студентів та викладачів на шляху до досягнення намічених результатів за відведений час.

Аналіз наведених досліджень засвідчує, що найбільш оптимальна така структура технології: концептуальна основа, змістовна та процесуальна частина навчання.

У перспективі нашого дослідження передбачено розробку моделей фізичної підготовки студентів різних профілів.